



ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava – Bělský Les, B. Dvorského 1

B. Dvorského 1049/1, 700 30 Ostrava – Bělský Les

Identifikátor školy: 600 145 034

Termín konání inspekce: 3. – 6. června 2003

Čj.	142 186/03-11140
Signatura	on6zw145

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Hodnocená škola s cílovou kapacitou 1050 žáků je umístěna v rozlehlém komplexu budov v sídlištní zástavbě. V současnosti ji navštěvuje 939 žáků rozdělených do 35 tříd. Vzdělávání se uskutečňuje podle programu „Základní škola“, ve dvou třídách na druhém stupni je zavedena rozšířená výuka tělesné výchovy. V rámci spolupráce pomáhá pravidelně při řešení výchovných problémů pracovnice Krizového centra Ostrava. Škola od 1. ledna 2003 sdružuje mateřskou školu se stanovenou kapacitou 160 dětí (aktuálně je zapsáno 146 dětí), školní družinu (kapacita 300 žáků) a dvě školní jídelny s kapacitami 180 jídel pro mateřskou a 1050 jídel pro základní školu.

Škola je zřízena Statutárním městem Ostrava, Městský obvod Ostrava – Jih, Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka v právní formě příspěvkové organizace.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy jednak v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, zeměpis, tělesná výchova a hudební výchova v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, jednak v mateřské škole,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy jednak v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, zeměpis, tělesná výchova a hudební výchova v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, jednak v mateřské škole,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, zeměpis, tělesná výchova a hudební výchova v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY JEDNAK V PŘEDMĚTECH ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, MATEMATIKA, FYZIKA, ZEMĚPIS, TĚLESNÁ VÝCHOVA A HUDEBNÍ VÝCHOVA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM, JEDNAK V MATEŘSKÉ ŠKOLE

U pedagogických pracovníků dle předmětu inspekce byla zjišťována odborná a pedagogická způsobilost porovnáním dokladů z personální dokumentace o nejvyšším dosaženém vzdělání s podmínkami stanovenými v platném právním předpise. Kontrola vedla k výsledku, podle něhož jeden zaměstnanec – vyučující cizích jazyků - stanovené podmínky nesplňuje. Proto je 20 % hodin angličtiny vyučováno nekvalifikovaně.

Ředitelka působí ve funkci prvním rokem. Aby své vedení zaměstnanců učinila efektivnější, požádala všechny pedagogické pracovníky o zpracování jejich představy o kariérním růstu. Následně vytvořila systémy plánování dalšího vzdělávání, mimoškolní činnosti, kontrolní činnosti a hodnocení. Systémová kritéria jsou známá a respektovaná.

Ve škole existují a účinně pracují poradní orgány ředitelky; pedagogická rada, o jejíž činnosti jsou v rámci povinné dokumentace vedeny zápisy, dále tzv. širší vedení školy, které se schází

nejméně jednou v měsíci ve složení potřebném pro účinné řešení aktuálních problémů, předmětové komise a metodická sdružení.

Výběr obsahu dalšího vzdělávání je konzultován v rámci předmětových komisí, přičemž je respektováno individuální zaměření pedagogů. Pro konečné rozhodnutí o realizaci jsou ale podstatné naléhavé potřeby školy. Jeden z vyučujících tělesné výchovy například absolvuje v současné době kurz trenéra basketbalu 1. třídy (rozšířená výuka tělesné výchovy ve škole je zaměřena mimo jiné na košíkovou), učitelky cizích jazyků si své znalosti doplnily většinou státními zkouškami na jazykové škole a nadále se vzdělávají v různých kurzech, pedagogové poskytující integrovaným žákům (celkem 25 žáků) reedukační péči získali osvědčení o absolutoriu kurzů pro reedukaci. Někteří učitelé akceptují i vzdělávací akce o prázdninách, všechna získaná osvědčení ředitelka pečlivě eviduje.

Organizační struktura školy není příliš složitá. Po 1. lednu 2003 se její schéma obohatilo o další větev, mateřskou školu s jídelnou. Počet dětí tak přerostl jeden tisíc, což ve spojení s odpovědností za stav rozsáhlých nemovitostí představuje velmi náročnou řídicí činnost. Pro její úspěšné zvládnutí ředitelka vypracovala relativně detailní kompetence vedoucích pracovníků, vytvořila celoroční plán (nejmenší plánovací jednotka je týden) a školní řád, který obsahuje nejen všechny předepsané náležitosti, ale také odstavce popisující práva žáků v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Režim vyučovacího dne je z psychohygienického hlediska nastaven v souladu s platným právním předpisem.

Vnitřní informační systém funguje způsobem „porady, sborovny, nástěnky“. Moderní systém s počítačovou sítí neexistuje, ačkoliv by zvláště operativní řízení chodu takové obří školy výrazně zefektivnil.

Vnější informační systém má těžiště v třídních schůzkách s rodiči (4x ročně), vhodně je doplňován školním Zpravodajem (vyšel dvakrát v probíhajícím školním roce), informačními nástěnkami u vstupu do budovy a krátkým zprávami v místním tisku.

Rada školy není zřízena.

Učitelé 1. i 2. stupně nabízejí žákům různorodou zájmovou činnost v době mimo vyučování (např. kroužek pěvecký, dramatický, keramický, francouzštiny, angličtiny na počítači, češtiny, matematiky, odbíjené, aerobiku a další, celkem 8 kroužků na 1. stupni a 15 kroužků na 2. stupni) a přidávají tak svůj nikoli nevýznamný příspěvek k řešení problému náplně volného času dětí žijících na městském sídlišti.

Mateřská škola

Pedagogickou činnost zajišťuje dvanáct pedagogických pracovníků (včetně bývalé ředitelky, která je v současné době **zástupkyní ředitelky** pro předškolní výchovu), které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Všechny učitelky pracují na 100% úvazek, jejich přímá vyučovací povinnost je stanovena v souladu s potřebami předškolního zařízení, souběžné působení učitelek při řízených činnostech je optimálně využíváno.

Pravidelně a na základě předem vypracovaného plánu jsou svolávány pedagogické rady a provozní porady. Záписы mají velmi dobrou vypovídací hodnotu, jsou přehledné a obsahují relevantní informace i úkoly pro následující období.

Kontrolní činnost zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu zahrnuje průběžnou každodenní kontrolu chodu zařízení a plánovanou hospitační činnost. Plánované úkoly vycházejí z dobré znalosti školy i jednotlivých pracovníků a sledují naplňování hlavních cílů a zaměření práce předškolního zařízení. Výstupem z hospitačí jsou hospitační záznamy, které obsahují závěry i doporučení pro další práci, jejich četnost odpovídá potřebám a velikosti školy. V rozborové hospitační činnosti zástupkyně ředitelky prokázala, že dokáže fundovaně posoudit kvalitu úrovně vzdělávacího procesu. Vymezené závěry motivují učitelky k dalšímu

zlepšení a kvalitativně posunují jejich pedagogickou práci. Zpětnou vazbu si zástupkyně ředitelky zajišťuje jednáním na pedagogických radách, rozhovory se zaměstnanci školy i rodiči dětí a případnými následnými hospitacemi. Zástupkyně ředitelky má písemně zpracovaná kritéria hodnocení práce zaměstnanců školy, která jsou všem zaměstnancům známa a v praxi jsou důsledně uplatňována. Organizace činnosti školy a informační systém jsou na vynikající úrovni. Vnitřní a provozní řád školy je zpracován zodpovědně a v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni a je jednou z priorit předškolního zařízení. Všechny informace včetně cílů a obsahu vzdělávací práce jsou jim včas a srozumitelně oznamovány. Mateřská škola se otevřela rodině a umožňuje rodičům podílet se na programu školy a spolurozhodovat ve věcech týkajících se péče o děti a jejich vzdělávání. Kromě třídních a informativních schůzek se rodiče spolu s dětmi zúčastňují tvořivých odpoledních chviliek – hry s přírodním materiálem, pečení perníčků apod.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny stupněm vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY JEDNAK V PŘEDMĚTECH ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, MATEMATIKA, FYZIKA, ZEMĚPIS, TĚLESNÁ VÝCHOVA A HUDEBNÍ VÝCHOVA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM, JEDNAK V MATEŘSKÉ ŠKOLE
--

Interiéry v některých částech budov školského komplexu jsou zařízené a velmi dobře slouží ke vzdělávacím, výchovným, pracovním, hygienickým, relaxačním nebo informačním účelům, v jiných částech působí poněkud stroze a zasluhují provedení esteticky i účelově vhodných úprav.

Výuka cizích jazyků na prvním stupni probíhá ve dvou jazykových učebnách, které svým vybavením a podnětnou výzdobou umožňují využití zvukových a obrazových nahrávek, pomůcek, nástěnných přehledů či začlenění skupinových a relaxačních činností. Na druhém stupni se cizí jazyky učí v běžných třídách, do kterých si učitelé nezbytné pomůcky přenášejí. Část výuky může probíhat v šestnáctimístné počítačové učebně, která vznikla v letošním školním roce v rámci programu Internet do škol a kde lze funkčně využívat výukové programy.

Dvě odborné učebny pro fyziku jsou sice zařízeny relativně vhodným nábytkem, neslouží však svému účelu pro totální absenci trojrozměrných učebních pomůcek (demonstračních i laboratorních), měřicích přístrojů (včetně vah) a didaktické techniky. Trojrozměrné pomůcky a dokonce i dostatek souprav rýsovacího nářadí schází v matematice. Učitelé matematiky a fyziky nemají k dispozici ani žádné audiovizuální materiály. Jako odborná literatura slouží pouze učebnice jiných vydavatelských řad a sbírky úloh, kontakty s další vzdělávací literaturou (včetně potřebných odborných časopisů) škola svým pedagogům neumožňuje.

Pro výuku zeměpisu není k dispozici žádná odborná učebna, vyučující mohou pouze příležitostně využívat videopracovnu. Vybavení kabinetu se skládá z nedostatečného počtu map většinou staršího vydání, malého množství globusů, vzorků pracovních sešitů a několika videokazet s pořady s cestopisnou tematikou.

Škola má k dispozici rozsáhlý sportovní areál. Tvoří jej hala, která svými rozměry a vybavením splňuje podmínky pro závodní basketbal, dvě dobře vybavené tělocvičny a baletní sál se zrcadly. Speciální vybavení sportovní haly (koše, časomíra) byly pořízeny ve spolupráci s basketbalovým klubem Snakes Ostrava. Venkovní areál tvoří travnaté fotbalové hřiště, atletický škvárový ovál a doskočiště pro skok daleký. Zbývající část okolních ploch je

zatravněna. V současné době je zde v rámci možností školy prováděna základní údržba (úklid, sečení trávy), ale celkový stav neumožňuje plnohodnotné využití pro tělesnou výchovu a pro další doplňkové sportovní aktivity. Škola zpracovala dva projekty na částečnou, příp. úplnou rekonstrukci venkovního sportovního areálu a v současné době hledá finanční zdroje na jejich realizaci. Drobný spotřební materiál pro tělesnou výchovu je průběžně doplňován a obnovován z vlastních zdrojů a také ve spolupráci s basketbalovým klubem Snakes, ale vzhledem k počtu žáků v ne zcela dostatečném množství.

Pro hudební výchovu je jedna učebna upravena jako poloodborná pracovna, do které se žáci na většinu hodin stěhují. Zde jsou soustředěny hudební nástroje (elektrofonické klávesy, Orffovy nástroje, kytara), sady učebnic, zpěvníky, nástěnné obrazy a zvuková aparatura. Učitelé postrádají lepší vybavení v oblasti doplňkové literatury a zvukových nahrávek.

Škola zajistila žákům učebnice. Aby mohlo dojít k postupné modernizaci fondu učebnic pro některé předměty (např. pro matematiku, zeměpis, kde jsou atlasy staršího data vydání a nepostihují už podstatné změny na mapě světa, pro cizí jazyky a další), zorganizovala ředitelka v tomto školním roce informační výstavu učebnic a metodických příruček, která měla u pedagogů velmi pozitivní odezvu.

Nedostatek učebních pomůcek pro některé předměty na 2. stupni základní školy způsobuje, že jeden z podstatných didaktických principů – princip názornosti - není trvale naplňován. Vedoucí pedagogičtí pracovníci školy příčinu tohoto stavu vysvětlují přerušením kontinuity vybavování školy během postupného uvádění nově dostavovaných objektů do běžného provozu vinou nevhodných úsporných opatření.

Mateřská škola

Mateřská škola má odpovídající typizované prostory. Každá třída má vlastní hernu, šatnu i sociální zařízení. Materiální zajištění (zařízení místností, hračky a pomůcky) je na průměrné úrovni a splňuje základní potřeby školy s ohledem na realizovaný vzdělávací program. Dětský nábytek, tělocvičné náradí a zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobena potřebám a počtu dětí. Prostory tříd a heren poskytují mnoho možností k vytváření funkčních variant výchovného prostředí. Herny slouží rovněž k odpočinku dětí, lehátka jsou umístěna v odpovídajícím úložném prostoru. Nábytek je starý, učitelkami je postupně inovován a přizpůsobován novým trendům předškolní výchovy. Dětská knihovna i didaktická technika je zajištěna v dostatečném množství a je využívána.

Školní zahrada je prostorná, její vybavení je bohužel vystaveno častým devastačním vlivům okolního sídliště.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY JEDNAK V PŘEDMĚTECH ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, MATEMATIKA, FYZIKA, ZEMĚPIS, TĚLESNÁ VÝCHOVA A HUDEBNÍ VÝCHOVA VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM, JEDNAK V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Škola řídí svou vzdělávací činnost podle schváleného programu „Základní škola“, v jedné třídě 6. ročníku a v jedné třídě 7. ročníku se používá modelový učební plán pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy.

Príslušné učební plány byly během inspekce porovnány s rozvrhem hodin, žádné nepovolené difference nebyly zjištěny.

Ve sledovaných předmětech byly během hospitací porovnávány tematické plány vyučujících se zápisy v třídních knihách a s obsahem platných učebních osnov a ani v této části kontroly nebyly zjištěny nepřijatelné rozdíly.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích

Žáci mají ve 4. ročníku možnost volby mezi anglickým a německým jazykem. Preference angličtiny je rok od roku výraznější. V 7. a 9. ročníku je zaveden volitelný předmět anglická konverzace, nabízen je i kroužek angličtiny na počítači a nepovinný předmět francouzština. Vyučující si své cizojazyčné a metodické znalosti doplnily většinou státními zkouškami na jazykové škole a nadále se vzdělávají v různých kurzech. V průběhu školního roku nastoupila nová vyučující angličtiny, která sice nesplňuje kvalifikační požadavky, ale má velmi dobré jazykové znalosti ze studijního pobytu ve Velké Británii. Vyučující se řídí tematickými plány zpracovanými podle používaných učebnic s cílem dodržet učební osnovy. Ucelené učebnicové řady jsou doplněny zvukovými nahrávkami, metodickými příručkami a pracovními sešity. Z hlediska bezprostřední přípravy přistupovaly učitelky k výuce zodpovědně, dílčí nedostatky se projevíly u nekvalifikované učitelky v metodickém zvládnutí hodin. Organizace, formy a metody práce odpovídaly modernímu komunikativnímu pojetí jazykového vyučování. Podíl frontálních, skupinových a individuálních činností byl vcelku vyvážený, výběr, sled a množství informací byly přiměřené věkovému složení a úrovni tříd. Ve všech hodinách se uplatnily zvukové nahrávky při poslechu s porozuměním i při nácviku výslovnosti. Zvláště v nižších ročnících byly často využívány motivační a výchovné prvky, ve vyšších třídách byl kladen důraz na znalosti slovní zásoby a gramatických pravidel. Žákovský projev byl většinou nespěšný. Hodiny byly vedeny převážně v cizím jazyce, některé učitelky měly tendenci všechny pokyny překládat. Pracovní atmosféra byla příznivá, učivo bylo podáváno věcně správně.

Průběh vzdělávání a výchovy v cizích jazycích je hodnocen jako velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hospitace bylo možno uskutečnit u pěti vyučujících. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, aprobaci s matematikou mají jen tři. Individuálně odpracovaná doba ve školství jim umožňuje vzájemnou efektivní výměnu didaktických zkušeností. Rozdíly v kvalitě matematického vzdělávání nejsou výrazné a způsobuje je spíše typová různost lidského přístupu k žákům nežli druh absolvovaného vysokoškolského studia. Ve dvou hodinách úroveň výuky negativně ovlivnil již zmíněný nedostatek názorných učebních pomůcek (konkrétně demonstračních modelů těles).

Učivo je tematicky plánováno. Bezprostřední příprava na vyučování měla téměř ve všech případech těžiště v procvičování učiva. Při realizaci byly voleny různé formy procvičování (neadresné frontální, skupinové, individuální, samostatné písemné práce, soutěživé a jiné). Učitelky se většinou přesvědčovaly, že jejich žáci předepsané učivo zvládnou. Často se prováděla analýza chyb, případně se s chybou pracovalo formou problémového učení.

Vyučující zanedbávají výchovu ke komunikaci; nevyžadují např. slovní komentář při řešení úloh u tabule, při posuzování kvality žákovských odpovědí se zaměřují na věcný obsah a nehodnotí jejich gramatickou správnost a stylistickou úroveň.

Během hospitace proběhla vždy inspekční kontrola učebnic (žáci používali pouze schválené učebnice) a sešitů (učitelky je – s jednou výjimkou – soustavně sledují a opravují).

Škola věnuje zvýšenou pozornost žakovským soutěžím (Matematická olympiáda, Klokán, Pythagoriáda) a žáci dosahují velmi dobrých výsledků (1. místo v okresním kole).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Pro inspekční hospitace byly vybrány dvě vyučovací hodiny, která vedly zkušené odborně i pedagogicky způsobilé učitelky s aprobační pro fyziku. Výuka probíhala v běžných učebnách. V průběhu jedné z hodin změnila vyučující vzdělávací cíl s ohledem na přítomnost hospitujícího inspektora a zařadila procvičování dříve probraného učiva. Důvodem byla absence potřebných demonstračních pomůcek. Změněná hodina měla náležitý rytmus, byla produktivní, použitá metoda umožnila žákům doplnění znalostí a ověření získaných poznatků formou samostatné práce. Součástí bylo vysvětlení fyzikální podstaty jejich některých zkušeností. Snaha žáků byla v matematické části řešení úloh směřována k přijímacím zkouškám a k úspěchům ve Fyzikální olympiádě.

V žakovských knížkách jsou hodnoceny nejen znalosti, ale i další činnosti žáků (např. laboratorní práce, úprava sešitů).

Laboratorní práce se uskutečňují většinou pomocí improvizovaných pomůcek ve větších skupinách žáků.

Žáci používají schválené učebnice.

O pozornosti žakovským fyzikálním soutěžím svědčí úspěchy žáků ve Fyzikální olympiádě a v Archimediádě (vždy 1. místo v okresních kolech).

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

V průběhu inspekce se uskutečnilo celkem pět hospitací tak, aby byly zastoupeny všechny ročníky a všichni vyučující.

Úvodní motivace spočívala v seznámení žáků s tématem, cíl hodiny nebyl jasně deklarován. Jen sporadicky byly uplatňovány aktuální události vážící se ku učivu, případně vlastní zkušenosti a vědomosti žáků či mezipředmětové vztahy. Opakování probíhalo společně buď ústně nebo formou krátkého testu, za jehož výsledky byli nejúspěšnější žáci klasifikováni. Prvky sebehodnocení a vzájemného hodnocení se neuplatňovaly. Průběžná motivace byla málo výrazná a nezaručovala dostatečnou pozornost a aktivitu žáků během celé hodiny. Aktivizující nebo relaxační činnosti nebyly zařazovány. Atmosféra ve třídách byla klidná, přátelská. Vzájemná spolupráce se omezovala na poměrně úzký okruh žáků.

V rámci dlouhodobé přípravy zpracovali vyučující po konzultaci v předmětové komisi tématické plány, které jsou velmi stručné a slouží jen ke korektnímu rozdělení učiva do jednotlivých ročníků. Nemají výraznější pracovní charakter. Na jednotlivé hodiny byli vyučující připraveni po stránce obsahové, vyučovací metody vzhledem ke stanoveným výchovně vzdělávacím cílům byly málo promyšlené a omezovaly se jen na prostý výklad výjimečně doplňovaný krátkým rozhovorem.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách s minimem názorných pomůcek a dalšího zeměpisného materiálu. Výuka je dostatečně zabezpečena vhodnými schválenými učebnicemi a z části i atlasy. Další materiály jako mapy, globusy, pracovní sešity, videopořady, počítačové programy a odborná a encyklopedická literatura jsou k dispozici jen ve velmi

omezeném množství nebo chybí úplně. Didaktická technika byla umístěna jen v jedné učebně (televizor a video), její využití nebylo zaznamenáno.

Ve všech hospitovaných hodinách uplatňovali vyučující frontální výuku se střídáním společné a samostatné práce. Skupinové formy nebyly použity, individuální jen v jednom případě, kdy žák prezentoval před ostatními svoji samostatnou práci. Použité formy a metody práce nezaručovaly dostatečnou efektivitu vyučovacích hodin a zapojení co největšího počtu žáků. Ti měli poměrně malou možnost aktivního učení, převažovaly pasivní činnosti. Struktura téměř všech hodin byla stejná - opakování, výklad, zápis prováděný vyučujícím na tabuli a stručné shrnutí. Závěr se omezoval na zadání domácího úkolu a oznámení příštího tématu.

Jazyková úroveň vyučujících byla na velmi dobré úrovni, pravidla vzájemné komunikace ve třídách jsou jasně stanovena. Dominantní postavení měl vždy učitel.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Škola realizuje rozšířenou výuku tělesné výchovy, a to v současné době v šestém a sedmém ročníku. Chlapci v těchto třídách se specializují na basketbal, dívky na házenou a volejbal.

V průběhu inspekce byly uskutečněny hospitace v sedmi vyučovacích hodinách. Ve všech případech se jednalo o zkušené pedagogy s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se kladně projevovalo na kvalitě výuky.

V úvodu každé hodiny byli žáci vhodnou formou seznámeni s tématem i cílem dané vyučovací jednotky. V souladu s tematickými plány prováděli všichni vyučující nácvik a procvičování atletických disciplín. Doplnkem byly míčové hry a soutěže. Všechny hodiny probíhaly na venkovních sportovištích. Celková atmosféra při výuce se vyznačovala vzájemnou důvěrou a spoluprací.

Vyučující byli na všechny hodiny velmi dobře připraveni. Měli jasně stanovené cíle a prostředky k jejich dosažení. Tematické plány jsou zpracovány tak, aby zaručovaly plnění učebních osnov v jednotlivých ročnících. To se týká tříd klasických i tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy.

Struktura všech sledovaných hodin odpovídala věkové kategorii žáků a jejich schopnostem. Ve vhodném poměru a časovém sledu byly zařazovány cviky posilovací a protahovací, a to vždy v návaznosti na prováděné činnosti. Vyučující mají vytvořen jednotný systém organizačních pokynů, žáci jsou s ním dostatečně seznámeni a respektují jej. To přispívá k efektivnímu využití vyučovací hodiny a bezpečnosti žáků při prováděných činnostech. Nebyl preferován frontální způsob výuky, byly zařazovány i činnosti ve dvojicích či malých skupinkách. Vyučující vysvětlovali jednotlivé cviky, dbali na správné provádění a chyby či nepřesnosti bezprostředně korigovali. V případě potřeby pracovali se žáky individuálně. Hodnotili nejen úroveň dosaženého výkonu, ale i snahu a dílčí pokroky. Převažovalo pozitivní hodnocení, které mělo výrazně motivující charakter.

Pokud v areálu současně pracovalo několik skupin, využívali vyučující možnosti jejich střídání na jednotlivých stanovištích.

Pro sledované tělovýchovné činnosti bylo k dispozici dostatečné materiální zabezpečení.

Škola organizuje pro žáky lyžařský kurz, pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy pak letní a zimní soustředění. Pro další sportovní vyžití je zřízen volitelný předmět sportovní hry a tělovýchovné kroužky se zaměřením na házenou, volejbal, florbal a aerobik. Oddělení zdravotní tělesné výchovy nejsou na škole zřízena.

Žáci školy se pravidelně účastní soutěží v rámci města a regionu. Největších úspěchů dosahují sportovní třídy, které se v basketbalových celorepublikových soutěžích umísťují na předních místech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Hudební výchovu na prvním stupni vyučují převážně třídní učitelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni tomuto předmětu vyučuje celkem pět kvalifikovaných učitelů, dva z nich mají hudební výchovu ve své aprobaci, další je kmenovou učitelkou základní umělecké školy. V rámci mimoškolních aktivit mohou žáci navštěvovat kroužek sborového zpěvu, na prvním stupni se zájemci učí hrát na zobcovou flétnu. Často veřejně vystupují pro seniory, pro handicapované děti a při vítání občánků.

Činnosti v hospitovaných hodinách byly zaměřeny na kultivaci pěveckého projevu, na rozvoj rytmického a pohybového citění a na teoretické poznatky z oblasti hudebních dějin a nauky. Výběr písňového repertoáru byl pro žáky zajímavý, většinu textů znali z paměti. K motivaci sloužila sólová vystoupení žáků úspěšných v tradiční pěvecké soutěži O školního slavíka, řešení poslechových hudebních hádanek, křížovek a kvízů z hudební teorie. Většina písní byla doprovázena hrou na nástroj, uplatnily se i doprovodné zvukové nahrávky a rytmické žakovské doprovody. Pracovní atmosféra hodin byla příjemná, žáci se s chutí zapojovali do všech činností.

Průběh vzdělávání a výchovy v hudební výchově je hodnocen jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE
--

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola realizuje školní vzdělávací program „Jaro, léto, podzim, zima, ve školce je vždycky prima“, který zpracovala zástupkyně ředitele na základě analýzy minulého školního roku a v intencích Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Plán je v souladu s vývojovými trendy předškolní výchovy. Školní vzdělávací program je zpracován do měsíčních témat a podtémat, které dále učitelky na jednotlivých třídách zpracovávají do týdenních témat. Cíle i obsah jsou promyšlené, prolínají celou vzdělávací činností. Hodnotící listy a evaluační nástroje jsou vypracovány, učitelky je využívají, ale stále hledají optimální formu záznamu a sebereflexe. Velmi dobrým způsobem je vedeno sledování vývoje u dětí s odloženou školní docházkou.

Povinná a doporučená dokumentace je vedena řádně, přehledně a průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací činnosti.

Plnění stanovených cílů je součástí kontrolní činnosti zástupkyně ředitele. V plánu kontrolní a hospitační činnosti je vymezeno sledování dílčích hospitačních cílů, které jsou konkrétní a kladou nároky na efektivitu metodických postupů učitelek. Kontrolní činnost zástupkyně ředitele zahrnuje průběžnou každodenní kontrolu chodu zařízení a plánovanou hospitační činnost. Výstupem z hospitací jsou hospitační záznamy, které obsahují závěry i doporučení pro další práci učitelek, zpětnou vazbu si zástupkyně ředitele zajišťuje prostřednictvím jednání na pedagogických radách a rozhovory se zaměstnanci školy. Systém pedagogické kontroly je hodnocen jako účinný.

Svůj program škola doplňuje o pravidelné nadstandardní aktivity dětí (plavecké kurzy, logopedické chvílky, taneční, pěvecký a dramatický kroužek).

Realizovaný vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Při inspekci se hospitační činnost uskutečnila ve dvou třídách – ve třídě 4 až 5 letých dětí a ve třídě 5 až 6 letých dětí.

Spontánní a řízené činnosti

Vyváženost spontánních a řízených aktivit byla respektována, stejně jako dominantní úloha dětské hry. Učitelky akceptují zájem dětí účastnit se programu třídy, zvolenými metodami směřují ke zvyšování podpory osobnostního a sociálního rozvoje dětí. Rozvoji spontánních činností napomáhala snadná dostupnost hraček i předem připravených pomůcek. Při řízených činnostech jsou preferovány metody prožitkového učení a manipulace s reálnými materiály a pomůckami. Učitelky zařazují skupinové i individuální činnosti, převládají však frontální činnosti. V poznávací oblasti jsou rozvíjeny paměťové schopnosti dětí, méně je rozvíjen jejich úsudek a samostatné řešení problémů. Významnou součástí pedagogické práce jsou aktivity v oblasti výtvarných a hudebních činností, zde mají děti dostatek prostoru k projevům fantazie a samostatnosti. Pravidelnou součástí denního programu jsou pohybové aktivity, kde převažuje přirozený pohyb dětí a pohybové hry.

Účinnost motivace je učitelkami chápána jako žádoucí a nezbytná. Motivace spontánních a řízených aktivit je postavena na tematické orientaci třídních plánů a je využívána průběžně. Učitelky účelově využívají k povzbuzení zájmu písničky, říkadla a různé texty, snaží se o vytvoření motivačního celku, jehož průběh navozuje u dětí pocit zvědavosti a radostného očekávání. Vztahy mezi učitelkami a dětmi jsou pozitivní, partnerské, nebyly zjištěny autoritativní přístupy. Formy hodnocení jsou orientovány nejen na průběhové výsledky tříd a projevy chování dětí, ale učitelky je pozitivně oceňují i ve vztahu k jejich individuálním možnostem. Hodnocení výkonu dětí bylo pozitivně laděné a přispívalo k rozvoji zdravé sebedůvěry. Promyšlená organizace všech aktivit skýtala dostatek prostoru pro vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků dětí. Pitný režim je zaveden celodenně a dětmi je osvojen.

Vnitřní klima tříd je příznivé a rozvíjí u dětí kladné citové vztahy. Při všech aktivitách se děti otevřeně a spontánně projevují. Vztah učitelek k dětem je partnerský, komunikační prostředí je přirozené a jeho podnětnost je velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Pohybové dovednosti u dětí jsou na vynikající úrovni a jsou zařazovány každodenně. Děti velmi dobře zvládají rytmické vyjádření pohybu. Jemná motorika je průběžně procvičována grafomotorickými cviky, manipulačními a konstruktivními činnostmi.

Děti mají vysokou úroveň komunikačních dovedností, jsou otevřené a bezprostřední, projevují se ohleduplně a velmi samostatně. Přesto, že některé mají špatnou výslovnost, rozvoj řečových a jazykových schopností je systematický. Mateřská škola v této oblasti aktivně spolupracuje s klinickým logopedem.

Vztah učitelek k dětem je partnerský a citlivý. Děti se k sobě chovají velmi ohleduplně a rády spolupracují jak s učitelkami, tak mezi sebou navzájem a během činností dovedou přijímat různé sociální role.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Pedagogická rada se na jednáních na konci 1. a 3. čtvrtletí školního roku zabývá pouze extrémními zjištěními prospěchového vývoje (nejhorší a nejlepší žáci) a významnými jevy v chování. V pololetí a na konci školního roku je sledování prospěchu a chování detailní a výsledkem je celoškolský přehled. S ohledem na krátkost působení současné ředitelky nebylo zatím možné sledovat tyto přehledy vývojově, protože kontinuita takového sledování z předchozího období nebyla zachována.

Jiné evaluační nástroje škola nemá a ani si je nevytváří.

Objektivitu klasifikace žáků posiluje vnitřní klasifikační řád.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Inspekce porovnála údaje ve zřizovací listině a v aktuálně platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Nebyl zjištěn žádný nesoulad.
- Škola úzce spolupracuje s basketbalovým klubem Snakes Ostrava, jehož předsedou je jeden z vyučujících. Klub se podílí na vybavování sportovní haly speciálním zařízením nezbytným pro basketbalové zápasy a tréninky. Organizuje náborů žáků 3. tříd do přípravy a následně do tříd z rozšířenou výukou tělesné výchovy, které na škole existují již druhý rok a kterým byl udělen od 1. září 2003 statut sportovních tříd. Basketbalový klub a škola mají uzavřenu smlouvu o vzájemné spolupráci. Ta jasně stanovuje povinnosti obou strana a jejím hlavním cílem je zajištění bezproblémového chodu sportovních tříd.
- Z výchovného hlediska je vysoce pozitivní angažovanost žáků v podpoře zlepšování podmínek života zvířat v ostravské zoologické zahradě. Během inspekce proběhlo ve škole slavnostní hromadné předání žakovského daru ve prospěch konkrétních zvířat v ZOO.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č.j. 14 910/03-21 ze dne 28. 5. 2003.
2. Zřizovací listina – zastupitelstvo městského obvodu Ostrava – Jih – dne 30. 10. 2002.
3. Vzdělávací program Základní škola – schváleno MŠMT ČR dne 30.4. 1996 pod č.j. 16 847/96-2.
4. Modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy - schváleno pod č.j. 29 738/96-22-50.
5. Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
6. Podkladová inspekční dokumentace – 26. 5. 2003.
7. Spolupráce s Krizovým centrem Ostrava – 16. 10. 2002.
8. Doklady pedagogických pracovníků o dosaženém vzdělání.
9. Další vzdělávání pedagogických pracovníků – vnitřní dokument ze dne 20. 1. 2003.

10. Plán kontrolní činnosti – šk. rok 2002/2003.
11. Kontrolní činnost ředitelky školy, zástupců ředitelky předškolního a školního zařízení – vnitřní dokument ze dne 2. 1. 2003.
12. Zápisy z jednání pedagogické rady – šk. rok 2002/2003.
13. Školní řád – vydán dne 30. 8. 2002.
14. Organizační řád základní školy – vydán dne 2. 1. 2003.
15. Rozpis rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání na rok 2003 – KÚ Moravskoslezského kraje, odb. školství, mládeže a sportu dne 28. 3. 2003.
16. Zpravodaj základní školy B. Dvorského 1, Ostrava – Bělský Les – informace o 1. pololetí školního roku 2002/2003.
17. Jižní listy – zpravodaj Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih – ročník 2003, číslo 3.
18. Celoroční plán práce 2002/03 ze dne 2. 9. 2002.
19. Vnitřní klasifikační řád – metodický pokyn - projednáno na provozní poradě 3. 3. 2003.
20. Školní vzdělávací program „Jaro, léto, podzim, zima, ve školce je vždycky prima.“
21. Provozní řád mateřské školy a jeho zásady.
22. Vnitřní řád mateřské školy.
23. Třídní tematické plány v mateřské škole.
24. Přehledy výchovné práce v mateřské škole.
25. Evidenční listy pro děti mateřské školy.
26. Zápisy z pedagogických a provozních porad v mateřské škole.
27. Hospitační záznamy.
28. Kriteria pro přiznání osobních příplatků v mateřské škole.
29. Práce dětí v mateřské škole.

ZÁVĚR

Základní škola

Kvalifikace pedagogických pracovníků, jejich zkušenosti i pozitivní vztahy k profesi umožňují hodnotit personální podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech jako vynikající.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou nevyvážené; pro výuku tělesné výchovy „pod střechou“ je tu vše potřebné pro realizaci učebního plánu s rozšířenou výukou s orientací na zavedené míčové hry, venkovní sportoviště existují, nemají však moderní příslušenství (např. povrchy hřišť). Škole, zvláště na 2. stupni, chybí tzv. prvotní didaktické vybavení, které mělo být pořízeno jako součást nové stavby. Jde konkrétně o trojrozměrné demonstrační a laboratorní pomůcky a měřicí přístroje, mapy, o moderní didaktickou techniku a audiovizuální pomůcky pro jednotlivé předměty. Bez takového vybavení nelze naplnit nejzákladnější didaktický princip, princip názornosti. Náhračky, které učitelé přinášejí z domu nebo pomůcky vyřazené z jiných škol, jsou neúčinné a nepřijatelné. Vybavení žáků učebnicemi je bez závad.

Průběh vzdělávání, který byl kontrolován formou hospitací v cizích jazycích, matematice, fyzice, zeměpise, tělesné a hudební výchově, chování žáků o přestávkách a úroveň některých výchovných akcí (např. spolupráce se ZOO v Ostravě, úspěchy v žákovských

soutěžích, absence šikany a kontaktů s drogami) ukazují na kvalitní pedagogický potenciál učitelského sboru.

Ve škole se zatím nevytvářejí žádné autoevaluační nástroje, které by umožňovaly dlouhodobě sledovat vývoj kvality vzdělávání a výchovy.

Mateřská škola

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou výrazně pozitivně ovlivňovány demokratickým způsobem vedení pracovníků mateřské školy, jasným stanovením kompetencí a organizačně kvalitně zajištěným provozem. Umožňují efektivně realizovat školní vzdělávací program. Odborná a pedagogická způsobilost učitelek pozitivně ovlivňuje průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce. V mateřské škole je přehledná struktura pedagogického a organizačního řízení, rovněž kontrolní činnost je dostatečná a funkční.

Materiálně-technické podmínky školy jsou na průměrné úrovni a vytvářejí standardní prostor pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou pozitivně ovlivněny způsobem práce a plánováním, které je v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Učitelky věnují zvýšenou pozornost motivaci a hodnocení, pozitivní komunikační prostředí se kladně odráží ve spontánním projevu dětí. Zvolené formy, metody a organizace práce respektují věkové zvláštnosti dětí. Pedagogický proces je v hospitovaných třídách volen citlivě, klima je pozitivní, je kladen důraz na pozitivní prostředí.

Od poslední inspekce, která byla v mateřské škole vykonána v roce 1997, došlo zejména v oblasti plánování k výraznému pozitivnímu posunu.

Ředitelka školy vytvořila pro výkon inspekční činnosti velmi dobré podmínky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ing. Petr Bujok
Členové týmu	Mgr. Jiří Crhonek
	Mgr. Anna Lacková
	Mgr. Marie Židková

Ve Frýdku-Místku dne 24. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ... 25. června 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení PaedDr. Věra Helebrantová

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Nelze hodnotit	—
Nebylo hodnoceno	—

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, Ostrava	2003-07-09	142 206/03-11140
Zřizovatel – Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava – Jih, Horní 3, Ostrava - Hrabůvka	2003-07-09	142 207/03-11140
Rada školy není zřízena.	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.

